

REDACTIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

ac 1 și garmond: priua-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-ară 4 cr. și timbru
de 90 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Cine propagă imoralitatea?

(*) Intr'un număr recent al ziarului nostru am arătat că neconfesionalismul, mai ales printre Unguri, se întinde, ba aproape numai printre ei. Dar' cei cari în presă propagă mai cu foc „libertatea cugetării și a cultului”, cum numesc „patrioții” ori-ce lipsă de credință, sunt îndeosebi — Jidanii. Fară însă, ca dinșii să devină necredincioși legii lui Moise, care este: tendința de a stăpâni, cu ori-ce preț!.. Și pentru a stăpâni, ei, o mână de oameni, trebuie să demoralizeze, cu ori-ce preț, pe Unguri, cari, cupă-ce au primit toate proiectele de legi religioase cerute de Ovrei, acum se arată dispuși a propaga și alte „principii” primejdioase mai ales pentru dinșii.

Astfel în una din ședințele dietei, cu privilegiul discuțiunii asupra congruei, contele Csáky, fostul ministru al cultelor și instrucțiunii publice, a zis:

„Disciplina confesională nu garantează religiozitatea ei împotriva: între neconfesionali se găsesc mulți religioși... Legea des neconfesionalitate n'a ajutat întinderea ireligiozității, pentru că această lege este altelea decât pur și simplu principiul de libertate a gândirii și a cultului.”

Dacă un aristocrat și încă un fost sfetnic al tronului vorbește astfel, își poate închipui ori-și-cine la ce grad de imoralitate a ajuns în patria noastră elementul dominant... Pentru că, a separa moralitatea de religiozitate, a zice, că n'are a face una cu alta, desigur, că nici cei mai patentați patrioți nu o să îndrănească.

Elita maghiară, funcționarii superiori și inferiori, cari zilnic ajung să populeze pușcăriile, desigur nu au fost și nu sunt religioși. Lor nu le-a pasat că se fac noue legi religioase, ei din contra: ei au agitat mai ales pentru introducerea lor. Așa le poruncise guvernul. Dar' nici morali nu sunt acești oameni, și dacă Ungurii n'ar avé alte învățături cari să-i convingă despre necesitatea religiozității într'un stat, ar trebui să se cuminească și să se îngrozească cel puțin în urma multelor imoralități ce în fiecare zi se manifestează chiar în cel strat al neamului lor, care zice, că se poate trăi și fără a profesa vre-o confesiune.

Comunele maghiare au declarat neconfesionalitatea în primul rând ca să scape de bir pentru preot și dascăl. Va să zică: în același timp în care ele au slăbit în credința către Dumnezeu, au slăbit și în spiritul de jertfă. Dar' poporul, în care acest spirit se distruge, este osândit să piară.

Azi nu vrea să plătească bir pentru biserică. Mâne, conform aceluiași „principiu”, va refusa să plătească bir pentru școală și pentru trebuințele statului! Și astfel se lățește

nu materialismul numai, dar' anarhia care duce statul spre zguduiri grozave.

Unii prevăd și ei aceasta.

Astfelu „Alkotmány” scrie:

„Legea aceasta (despre ajutorarea învățătorilor) va grăbi încă și mai tare distrugerea confesiunilor protestante maghiare, pentru că va introduce între proși și comunele bisericesti neînțelegerea și întreaga patimă a zăvistiei, deoarece ce dintre credincioși nimeni nu va mai voi să plătească bir văzând, că preotul celeilalte comune e plătit de stat. Cererile se vor spori astfelu în ministeriu și vistieria țării nu va mai putea suporta atâtea cheltuieli.

Cele mai multe comune vor rămâne deci neconfesionale, ori fără preot și învățator, căzând astfel nația aleasă a lui Arpád pradă patimilor cari au produs procesul senzațional de la H.-M.-Vasárhely și tulburările agrare din urmă, unde a curs atâtea sânge.

Noi n'avem nimic împotriva. Cu cât ovrei și aristocrații maghiari supuși curentului „liberal” vor fi demoralizat mai tare pe Unguri, cu atât noi ne-am ridicat. Mai ales că suntem siguri d'un lucru: poporul român, ori-câte legi „liberale” vor face Ungurii și Ovrei, își va păstra credința strămoșească și dragostea pentru tot ce este românesc.

Dacă am relavat deci direcția nenorocită în care au apucat conducătorii Maghiarilor, este numai pentru a stabili încă din vreme responsabilitățile, pentru a dovedi chiar d'acum, că imoralitatea între Unguri o propagă pe d'oparte Ovrei — în scop de exploatare — ear' pe de altă parte aristocrații și toți oamenii de la cârmă, unii inconștienți de răul ce'l fac, alții depravați, în cât pentru cauza mare a neamului lor și pentru interesele statului au pierdut ori-ce simțire.

Ear' proces de presă slovac. Aflăm din numărul dela 25 c. al lui „Národné Noviny” că procuratura supremă din Budapesta a intentat un nou proces de presă — al 6-lea în cele din urmă cinci luni — organului slovac, și anume pentru doi articoli cari au apărut la 15 și 16 Aprilie curent. În documentul judelei de instrucție al tribunalului din Budapesta, prin care i-se anunță redactorului foaiei slovace deciziunea procuraturii, se mai orânduiește confiscarea numerelor respective „în toată țara”.

Documentul i-s'a predat redactorului pe calea vice-spanului din T. Sv. Martin, ear' slugitorii acestuia au confiscat toate exemplarele celor două numere suspomenite, ce se aflau în expediție. Articolii incriminați poartă titlul: „Megalomania.”

Cel mai susprinzător lucru este graba, cu care lucrează aparatul censurei de presă introdus nu prin lege, ci pe porțița din dos: ordonantele ministeriale.

Situația în Austria.

Organului Cehilor bătrâni, „Hlas Národa”, i-se scriu următoarele din Viena:

În momentul de a se redeschide parlamentul, la tot pasul și în toate părțile auzi

părerea, că în sesiunea aceasta parlamentul cislaitan va fi înmormântat tocmai prin stăruințele Nemților, cari stăteau, tocmai ei, cănași la nașterea și botezul parlamentului și a constituției cislaitane.

Se vede treaba, că în anul curent, din cauza jubileului împărătesc, nu se va lua hotărârea luată și stabilită în această privință de către cercurile normative nu se va preface în fapt; dar' Reichsrathul, care și va curma în curând ședințele, și, precum se vede, fără rezultat, nu va mai fi convocat din nou, afară numai în niște împrejurări noue de tot și pe o nouă basă.

Ținuta nehotărâtă de până acum a guvernului se esplică numai prin aceea, că guvernul a trebuit să lase cu desevărsire pe seama și în voia Nemților, de a da ei înșiși dovadă neresturnabilă și cea de pe urmă, că cu acest parlament e absolut imposibil a cârmui statul. Pe timpul contelui Badenii, Nemții strigau, că nu se vor lăsa de obstrucție, până ce chestiunea limbei nu va fi regulată pe baza unei legi. Guvernul actual voește să satisfacă acestei cerințe și să proclame, că va sprigini lucrările comisiunii de instituit pentru întocmirea unei legi despre egala îndreptățire a limbilor; și eată, Nemții deodată își retrag cuvântul zicând, că nu așteaptă nimic de la o astfel de comisiune, că nu vor lua parte la lucrările ei, și nu vor mai face nici o propunere nicăiri pentru regularea chestiunii limbilor.

Ear' însă desființarea ordonanțelor din Aprilie a. tr. despre egala îndreptățire a limbei cehice în Boemia și Moravia, și introducerea limbei germane ca limbă de stat este o nebulie, de care n'ar fi iertat să țină cătuși de puțin seamă, în împrejurările actuale, nici chiar un guvern compus din Germani centraliști. Dacă Nemții nu voesc să reguleze chestiunea limbilor și voesc să zădărnicească totodată, prin obstrucție, rezolvirea diferitelor proiecte ale guvernului, apoi nu mai e lipsă de alte dovezi spre a se învedera, că parlamentul cislaitan nu mai este capabil preste tot a isprăvi vr'un lucru pozitiv, că nu numai nu corăspunde menirei sale, ci periclitează deadreptul statul. Urmarea firească a acestor stări este, că acest parlament în actuala sa întocmire trebuie delăturat, chiar în interesul Austriei și popoarelor negermane, cărora le este de susținerea monarhiei.

Toată obstrucția Nemților nu e de cât ultima luptă desperată pentru menținerea hegemoniei nemțești în Austria, și lupta aceasta Nemții o vor perde, dacă dreapta (parlamentară) rămâne unită în cugete și simțiri, și dacă mai ales în țările cehice nu se va îngreuna poziția deputaților cehi, cari n'ar face de cât a lucra în favorul Nemților, dacă ar întreprinde ori-și-ce contra ministeriului Thun.

Că ministeriul contelui Thun ar avea intențiuni, de cari ar putea rezulta ceva pagubă pentru poporul nostru, este lucru nesăbuit, pe care nu'l poate crede nici copiii politici.

Mersul lucrurilor, informațiunile din alte izvoare, pre cum și expunerile foilor cislaitane de ori-ce limbă și din ori-ce tabără politică, confirmă pe deplin esența celor cuprinse în foaia cehică, care prin toată înfățoșarea lor par a provine din cercurile cele mai bine informate.

Congregațiunea extraordinară a comitatului Caraș-Severin

(ținută la 30 Martie 1898).

Înainte de deschiderea desbaterii asupra obiectelor puse la ordinea zilei, membrul Dr. G. Dobrin face interelațiune în cauza nerespectării zilelor de Dumineci și sârbători prin organele administrative, cari țin mereu pertractări, execuții, oculate etc., mai mult în zilele de Dumineci și sârbători. (Hirschl fibreul Balintului) Arată, că legea de răpaus în zilele de Dumineci nu poate să fie respectată de poporul ale cărui autorități nu o respectează.

Vicecomitele Litsek recunoaște îndreptățirea interelațiunii și declară, că nu a aprobat nici în trecut asemenea abateri, și se va îngrijii, ca să nu se mai repească pe viitor.

La primul obiect din ordinea de zi: să se țină o congreagațiune festivă pentru aducerea aminte a sancționării legilor din 1848, se dă cetire propunerii făcute de președintele partidei liberale, Hedvig Böss. Membrul Coriolan Bredicean zice: să nu se dea atâtea iubilee — par'că țeara și poporul plesnește de îmbelșugare și îndestulare.

Oratorul știe, că e de tot altcum. Nemulțumirea e generală la toate popoarele din țeară. Starea agrară, socială, legile financiare, eclesiastice, sărăcia, sarcinile, sunt toate glasuri de durere și sfășiare, — cari nu se pot armonia într'o iubilarie.

Din legile dela 1848 nici una nu e în vigoare; minister independent; nu-i; răspunsabil — nu-i; dieta pe baza reprezentării adevărate a poporului — nu-i; libertate de presă — nu-i dreptul de libera intrunire nu-i. Apoi, dacă s'au scos legile din 1848 prin un sistem fals și perfid din vigoare dacă spiritul lor, libertate, egalitate, frățietate, s'a călcat în picioare prin însuși guvernul țării; dacă prin ministru, în locul acestor principii, se decretează exclusivismul unei rase, și estirparea celorlalte, nesfîindu-se a se fâli în dieta țării cu: „Tu slujesc statul național, care e într'un chip proprietatea fiecărui Maghiar dar' numai a Maghiarului. Și dacă tot acest guvern se pune de aranger al sârbătoririi legilor din 1848, atunci la porunca puterii sârbăți, dar' din convingere știu, că nu serbați, căci nedemni sunteți și nedemni e guvernul a serba acele legi.

La 1848 s'a stors dela locotenentă libertatea presei, și s'a eliberat Tancic cel închis prin cenzura din temniță, azi face Erdély ordinațiuni de cenzura și curțile cu jurați osândesc pe toți nemaghiarii pentru că nu voesc să-și plece capul înaintea șovinismului maghiar, pe care dl Bányffy a avut obrazul a-l declara publice și nepedepșit de idolul seu zicând: „Da! Eu de 25 de ani îmi fac politică în direcțiune șovinistică, și în această politică am rezultate frumoase, după acestea mă va judeca țara”. Judecat ești, d-le ministru-president, de toți adevărații patrioți adăpați de legile din 1848 și spiritul acelor.

Și dacă am voi, să sârbăm, nu avem ce și dacă am avé ce, nu avem cu cine. S'au nu vedeți d-voastre cum stă în viața socială confrățietatea: noi — îngenunchiați ca jertfe și voi — cu cuțitul junghierii! Si asta să fie frățietatea după 50 de ani dela 1848. Îmbătați-vé ear' cu o sinamăgire; cu ochii ațintiți la libertatea ce sângerează din mai multe răni grave, la egalitatea exilată și la frățietate ruptă cu astfel de morburi

grele de moarte. In casă nu putem jubila, nici sërba, de aceea declarăm, că nu vom lua parte la sërbara proiectată pe 11 Aprilie 1898.

Hedvig Bös recunoaște multe rele și grele din cele spuse de dl Coriolan Bredicean, dar' ar fi timpul, să le uităm și să sërbum.

Obrăznicia jidovească ne mai pomenită s'a întemplat la Lugoj. Reprezentanta orașului a decis primirea unui ofert referitoriu la clădira casarmei pompierilor, că primește ofertul măiestrului zidariu Ioan Pongracz (rom. cat.), care era la aparență ceva mai scump, în contra ofertului lui Ludovic Holzner (Jidan) întreprinzătoriu. Intre majoritate de 44 (contra 17), au fost cei mai mulți Români, dar' și alți creștini. Preterarea jidovului a turburat veninul avocatului Dr. Iuliu Rosenthal, care de repetite ori a arătat ură și despect contra Românilor și creștinilor, și a înaintat următoarea apelațiune:

Onorat senat orașenesc!

In contra hotărării aduse în reprezentanța orașului din 26 Februarie a. c., prin care edificarea casarmei pompierilor, cu delaturarea lui Ludovic Holzner, s'a încredințat întreprinzătorului Ioan Pongracz, prin aceasta apelez.

Pentru edificarea amintitei casărmi s'a exercis licitație publică.

Cu această ocaziune 4 întreprinzători și-au înaintat ofertul lor; două dintre acestea au fost prea scumpe și până când Ioan Pongracz a lăsat din buget $\frac{1}{2}\%$, Ludovic Holzner a lăsat $5.7\frac{1}{2}\%$, prin urmare considerând, că bugetul de spese se urcă până la suma de 11.800 fl., ofertul lui Pongracz rezultă o economisare de bani 55 fl., ear' ofertul lui Holzner 600 fl.

Amândoi întreprinzătorii sunt din Lugoj; în contra nici unuia nu s'a făcut vre o excepție, care ar pute clătina încrederea în persoana lor.

Intre astfelu de împrejurări comisiunea financiară precum și on. senat, au primit foarte natural ofertul lui Holzner. Tot pe acesta l'ar fi primit și majoritatea reprezentanței orașenești, dacă din întemplant majoritatea membrilor din reprezentanța dela 26 Febr. a. c. nu o formau prea stimatii locuitori din strada Gușata și stratele laterale, cari la desbaterea astorfeliu de chestiuni, nu și formează convingerea lor după interesul orașului, ci după simpatie și antipatie.

E lucru cunoscut, că simpatia din strada Gușata i-s'a tăiat dlui Ludovic Holzner încă la 8 zile după nașterea sa, și astfelu domnii din Gușata cu sufletul liniștit au aruncat din banii orașului 600 fl. pentru-ca să aperse sfințenia crucei.

Fiindcă hotărrea aceasta e ilegală; fiindcă stă în flagrantă contrazicere cu interesele orașului și în fine fiindcă motorul acestei hotărri nu este altceva decât miserabila ură de rasă, eu, care nu

am lucrat nici când în viața mea la dl Ludovic Holzner, pentru-că întreprinzătoriu meu a fost totdeauna dl Pongracz, cu care am fost pe deplin mulțumit, în interesul orașului imi țin de datorință morală, în numele onestității și a dreptății a apela în contra acestei hotărri, și rog pe on. senat, ca să binevoiască a suspenda începerea lucrării deoarc-ce pentru aceea și așa nu s'a defipt termin, și să înainteze apelația mea prezentă forului competent, unde umilit mă rog, ca să schimbe hotărrea de mai sus, și cu esoperarea lucrărilor în înțelesul condițiunilor licitaționale, să încredințeze pe Ludovic Holzner, ca pe cel mai ieftin întreprinzătoriu.

Dr. Iuliu Rosenthal m. p.
advocat și membru în reprezentanța orașului.

E ușor de înțeles, că știrea despre această apelațiune a mahnit și revoltat adenc pe Români și pe creștini. Jidovul Dr. simțind torentul, ce amenința capul său, se grăbi a înlocui apelațiunea comunicată cu alta mai domoală, ear' totuși vătătoare, și în prima ședință a reprezentanței a declarat, că afirmativele vătămări din apelațiune nu le-a intenționat, și el nu a voit să vătăm, de-aceea a schimbat apelațiunea cu alta.

Tocmai intra în sala de pertractare dl Coriolan Bredicean — când primariul reamund ce a zis jidovul Dr. Rosenthal — voi a declara incidentul de aplanat, și susține, că în acea apelațiune se cuprind delictse consemnate și anume: agitațiune contra naționalității, agitațiune contra confesiunii, vătămăre de onoare și calumnie publică, carea din oficiu trebuie să se urmărească, de aceea face propunerea, ca obiectul să se pună la ordinea zilei în procsima ședință.

Această propunere s'a primit și în ședința reprezentanței din 31 Martie a. c. s'a pertractat cauza.

Dl protopop Dr. George Popoviciu cere, ca mai înainte să se deie cetire apelațiunii din chestiune, ca să audă membrii reprezentanței cuprinsul aceleia. Propunerea se primește și se dă cetire apelațiunii în rosenthal în limba maghiară (originală) și în cea română. Dl protopop marchează consternațiunea și mahnirea Românilor și a creștinilor pentru nequalificabila agresione, vătămăre și insulta cuprinsă în această apelațiune și după un discurs plin da argumente arată, că și puținul semn ce l'a dat dl Dr. Rosenthal, că voiește să se pocăiască, îl ia de pornire la propunerea sa, ce voiește să o facă în această cauză, și de aceea propune:

„Dacă dl Dr. Rosenthal va declara cu graiu viu în fața reprezentanței, că toate aserțiunile sale din apelațiune referitoare

la motivul majorității și la naționalitate, confesionalitate și onestitate, nu sunt basonate, și dacă le revoacă și se roagă de iertare — în acest cas — și în speranța că reprezentanța primește această revocare și declarare de satisfacțiune; ear' dacă dr. Rosenthal nu va implini aceasta până în 8 zile, atunci să se transpună actul la tribunalul criminal competent.

Această propunere s'a sprijinit în mod resolut și energie de domnii Coriolan Bredicean și Titu Hațeg; în zădar se încerca colega Dr. Fényes (tot jidov) să zică, că Dr. Rosenthal a dat satisfacție, și să nu l' mai chinuim, afară de el nime altul nu și-a ridicat vocea, și așa s'a primit propunerea protopopului cu toate voturile, afară de unii oficianți au rămas nedecisi — dintre catolici și patrioți — unul câte unul părăsiau sala la apostrofările sdrobotoare ale dlui Coriolan Bredicean, care la dorința Nemților a vorbit cu același foc și spirit ca și românește — de astădată în limba nemțească. În chestiunea legii creștinești și naționale nu e iertat să fim concilianți față de cei obraznici. Respectează și vei fi respectat noue.

Dr. George Dobrin susține părerea dlui C. Bredicean și o motivează cu argumente.

Vice-comitele Litsek și comitele-suprem Jakabffy întortochează unele din vorbirile Românilor și spun lucruri, cari nici ei nu le cred, și pun la vot propunerea dlui H. Bös, carea se primește.

Sinodul eparchial.

Ședința II

se deschide la 4 oare d. a.

Se autentică protocolul ședinței prime.

Se acordă concediu parte pe întreagă sesiunea, parte pe zile membrilor: V. Babey, E. Mocioni, Constantin Crăciun, Dr. I. Trailescu, Dr. C. Groza, I. Pap, T. Fașie, Ioan Beleş, Dr. G. Popoviciu și V. Mangra.

La propunerea comisiunii verificatoare se verifică Dr. G. Proca alesul B. Comloșului.

După aceasta se descarcă o furtună asupra capului alegerei mirenești din Vașcău. S'a insinuat adevă protest, și comisiunea, ca de regulă, propune cercetarea protestului.

T. Coontea cere cetire protestului. Se cetește și se cetește lucruri cari schimbă situația. Și anume că s'a făcut presiune oficială, s'au falsificat protocoale, apoi mai era vorba de arendași și notari, de diferite graiuri, diferite limbi și credințe, cari au ostenit pre lângă actul alegerei.

Vic. I. Goldiș contestă presiunea imputată sfinției sale, că adevă ar fi poruncit

alegerea cuiva, de cât că a recomandat pe alți doi, cari n'au întrunit majoritatea.

G. Cosma susține, că țedula cu porunca „să grijești să fie ales X. Y.” cu aplumbul grăunțelor a sosit sub plicul consistoriului din Oradea-mare. De ce însă I. Goldiș se lapedă, și așa rămâne că a abusat dar' cineva de firma consistoriului.

După un regretabil conflict personal dintre vicariul Goldiș și P. Rotariu, T. Coontea propune să se verifice fără cercetare.

P. Truța asemenea e pentru verificare, pe motivul, că dacă s'ar da atențiune tuturor protestelor, nici nu ne-am putea constitui în sinod.

Așa trecu furtuna pe un tou mai elastic, până când Dr. Nicolau Oncu o readuce la resonul obiectivității. Și anume cerend în interesul moralității publice cercetare, ca numai mandate curate să intre în sinod.

P. Rotariu acum numai, după atâtea deacărăcături, să explicația, că propriamente comisiunea nici n'a intrat în meritul alegerei, deoarece după obicei, fiind protest a făcut tot obicnuita propunere pentru cercetare. În urmare dacă în cazul acesta se fac excepții, atunci ar trebui să se redeie actul electoral comisiunii, ca să facă propunere meritorială, ce de sine înțeles primește sinodul.

La propunerea comisiunii se verifică apoi: Iosif Goldiș și Dionisie Popoviciu.

Urmează un lung-lung raport al consistoriului bis. aradan, în firul căruia se decide îndeplinirea locurilor vacante (?) din senatul bisericesc al consistoriului aradan. Becicherecul-mic readnexat de sub ierarhia sërbească, se incorporează la protopopiatul Timișoarei; la chestia proselitismului, a scderii nașterilor și a nazarenismului s'au dat inviațiuni consistoriului așa în teasă generală. În sfârșit sunt chestiuni pastorale, cari nu se pot rezolva prin ordonanțe, ci numai prin devotamentul pastoral.

În sfârșit comisiunea bisericească vine cu propunerea să insoare pe profesorii dela teologie în 2 ani de zile ori să-i destituie, ear' sinodul după explicațiile date de R. Ciorogar, că preoție pe poruncă nu există și apoi că în virtutea succesiunii apostolești dreptul de a face preoți îl are numai și numai episcopul dar' nu protopepii și alți laici, ori consistori ori sinod: să lase dar' sinodul la competența sa spirituală chestia, căci aici sufletul candidatului și a P. S. Sale răspunde.

P. S. Sa asemenea roagă sinodul a nu intra în chestiuni de natură spirituală, rezervate canonicește arhierului, și a lua dela ordinea zilei propunerea inconștientă a comisiunii.

Sinodul cu unanimitate ia dela ordinea zilei propunerea comisiunii.

Police Verso

ROMAN

de

Alexej Alexejevits Lagovoi

(Urmare)

II.

Quid gladiatoribus quare populus irascitur et tam inique ut injuriam putet, quod non libenter pereunt? Contemni se iudicat et vultu, geste ardore, de spectatore in adversarium vorititur.

Seneca, de ira, lib. I.

Gran plaza de Toros.

— Vine regele!

Ca fulgerul străbat aceste cuvinte prin toate rândurile circuitului, care până la cel din urmă loc e plin de tot felul de oameni, și pretutindenea încetă sgomotul și larma spectatorilor. Erau cam la zece mii. Atențiunea generală se îndreptă spre logea regală, unde majestățile lor sosiră împreună cu suita.

— Viva el Rey!

Regele se inclină în toate părțile, își ocupă locul, ear' alcadul dă semnalul să se înceapă reprezentațiunea. Trompetele sună. Sub logea regală se deschide poarta și patru alguazili se presintă pe scenă. Căii lor negri, mantilele de catifea neagră, peana albă a pălărilor lor și șeaua țintuită cu argint, fac asupra spectatorului impresiunea, ca și cum în arenă s'ar pregăti o ceremonie funebrală. De altcum o parte a circuitului se contopește în perfectă armonie cu această impresiune, oamenii ședeau acolo

în umbră, în recoroasă scutire contra arșitei soarelui; locul rezervat pe seama elitei era acesta. Bărbații sunt îmbrăcați aproape toți în mantile de catifea neagră, favoritul port al seniorului spaniol. În contrast lărmuitoriu era partea cealaltă a circuitului, unde în luminoase raze de soare în caleidoscopică amestecătură și vioiciune își petrecea clasa inferioară a poporului din Madrid.

Porțile se închid pe urma alguazililor. Pași gravi, sërbatorești ei precurgă arena jur împrejur, apoi se postează doi cu doi la cealaltă poartă, tocmai față în față cu logea regală.

Răsună de nou trimbite. Poarta, la care alguazilii stau de pază, se deschide. Pătrunde pe ea o vedenie ce-ți da aspectul unui felu de procesiuni, la care ar fi luând parte serpi pistrui și acoperiți cu solzi.

Aceasta e „Cuadrilla”. Ce pistrife pompoasele costumuri! Ce grandioasă e brodăria pe ele! Stofe de mătăsă fină, țesute în fir de aur și de argint; aur și argint pretutindenea, o strălucire ca în poveste.

În fruntea conductului pășesc cei trei matadori. În aceasta mulțime de zece mii de oameni nu este unul barem, care se nu i cunoască din față 'n față, nu este unul barem, care să nu le știe numele; toți îi iubesc, îi divinisează în această mare mulțime. Aici în arena această și-au făcut cursurile de viadori cu tauri, chiar și ca picadori aici și-au câștigat primii lauri și tot-aici palmierul de matadori — la ce însă e de lipsă „schinteia divină a geniului”. Diligența în sine nu e de ajuns spre aceasta glorie. Matador, în tocmai ca și poetul, tre-

bue omul să se nască, — cel puțin aceasta e convingerea întregii Spanii. Și sgomot de plăcere ca un orcan salută pe acesti eroi în fruntea toreadorilor, chiar și accentele imnului solemn se perd în acest orcan.

Cuadrilla și îndreaptă pașii spre logea regală și se oprește, ca să salute cu urmlință pe Domnitoriul. Alcadul aruncă de parte cheia torului care cade pe nășipul arenei. Culi (culo) o ridică și se depărtează cu ea, ca să deschidă torul, ear' cuadrilla se împrăștie prin arenă. Picadorii supranumărari se retrag din arenă călare, îi urmează apoi alguazilii și pe urma lor porțile se închid.

Nu mai un matador, câțiva picadori, campeadori și banderillerot-i au rămas în arenă, cei-lalți au sărit preste prima barieră ce încunjură arena, și se preumblă, în sus și în jos, între aceasta și între părețele înalt. Dincolo de părete șed deja spectatorii.

Înra'aceea prin poarta deschisă a torilor se aude muget înflorătoriu.

După abia un minut intră în arenă un taur furibund. Prinsoarea întunecoasă ca iadul l'a iritat până la estrem, lumina soarelui și l'arga arena îl trapează acum. Se oprește la mijlocul arenei, muștește puternic, își pleacă capul și cu priviri turbate începe să scormonească cu coarnele solul arenei.

Deodată i-se îndreaptă atențiunea spre un obiect colorat: înaintea lui strălucește pe nășip un uriaș petec roșu ca sângele. Un campeador își întinsese mantaua și începu „suerte”-a, — jocul său cu taurul. Pe taur îl irită această pată ce atâtea de im-

pertinent se pune înaintea ochilor lui, voește s'o iee în coarne, s'o sfășie. Dar' aceea dispăru, mantaua se află deja în mâna campadorului și ascuțitele coarne numai în pământ taie brazde adânci.

De nou, nemijlocit pe dinaintea ochilor săi, lucește urgisita mantauă roșie și taurul începe să-și gonească inimicii, cari atât de mult îl cicălesc.

Acestia fug dinaintea lui, dar' nu înceapă a l' irita. Dispar din calea lui totdeauna, și turbatul animal se repede cu furie spre picadorul ce stă răzâmat de bariera arenei. Coarnele ajung tot mai aproape de peptul calului, dar' vârfu mței sulțe se înfîșe în gâtul atacatorului, spre a-l împedea în sêlbateca lui alergare. Picadorul dă pinteni calului și cu așa de mare istețime îl poartă din frâne în jurul taurului, în cât coarnele acestuia nici odată nu l' pot ajunge. Taurul, însă, care prin împunsătura sulței a devenit și mai furios, alergă jur împrejur prin arenă și înaintea de ce al doilea picador ce i-se nimeri în cale ar fi putut să-și îndrepte spre el sulța, puternicele coarne se implantă în pântecul calului și între sgomotoase aplause și strigăte de „bravo” cal și călăreț sunt ridicați în aer. Dar' coarnele pătrunseseră prea de tot afund în pântecul calului, pe taur începe a l' incomoda povara, o lasă în jos, își scutură capul și o aruncă aproape de barieră. Picadorul în căderea sa de pe cal se îbește cu capul de grilagiul barierei. Culi grăbesc la el și îl duc afară leșinat.

(Va urma).

Scrisoare din București.

(Scrisoare part. a „Tribunei Poporului“).

Conversiunea. — Piața franceză.

10/22 Aprilie.

În lipsa de ori ce eveniment mai sensibil, în presa noastră s'a încins o viață discuție asupra *conversiunii*. Ziarele de altăieri scriau despre „eșecul guvernului“ despre „nesuccesul conversiunii“ și prin urmare „căderea cabinetului“... Cele de azi, unele bat în retragere, ear' altele mai persistă a susține că dl G. Cantacuzino n'a reușit cu conversiunea.

Asta așa merge: presa opozițională se tăgăduiește până și bunele intenții ale guvernului, care pentru un ziarist din opoziție nu poate să fie decât „criminal“! Pentru că după-ee pe România de dincolo 'i-a vândut lui — Bănffy, și Macedonia Grecilor și Bulgarilor, — eată, acum e „compromis“ și finanțele statului.

Adevărul este însă, că despre reușita conversiunii „Figaro“ din Paris scrie:

„Renta română, care de altminteri aproape nici nu se resimțise de sbuciumări câștigă teren. Subscripția la împrumutul de 180 milioane 4% amortisabil, care a fost închisă ieri, a reușit pe deplin. Aceasta e nu se poate mai remarcabil, de oare-ce emisiunea s'a făcut Joi, când „le marche était en détoute“ (piața era în destrăbălare). Siguranța titlului și a venitului explică primirea pe care 'i-a făcut-o publicul“.

Ear' „Le Temps“ scrie:

„Subscripția la împrumutul român de 180 milioane 4% amortisabil, închisă la 3/15 Aprilie, a reușit pe deplin, cu toate circumstanțele cu desebire defavorabile și cu toate preocupățiunile la cari a dat naștere conflictul ispano-american.“

În cercurile financiare se discută mult și se interpretează ca foarte important îndeosebi faptul că *conversiunea a reușit la Paris*, câștigându-se astfel un nou teren pentru valorile române, o nouă piață financiară. Se știe anume, că până acum valorile române erau la discreția pieței germane și nu este greu de ghicit avantajul pentru statul român, care a cucerit acum teren și la Paris. Ear' importanța faptului crește în măsură ce ne dăm seama de greutatea extraordinară ale unei situațiuni cu desevărsire defavorabile ori cărei operațiuni financiare: era în ajutorul unui mare războiu și pe vreme când se făcea *marele împrumut al Chinei*.

Producțiunile de Duminecă.

Sedință festivă la Seminar.

Mult înainte de oara fixată pentru începutul producțiunilor, sala cea mare se umplu cu public distins, astfel că pe la oara 6 nu mai era absolut nici un locșor liber, fie de șezut fie de stat în picioare, nici în odaia din dosul ei, încât mulți, foarte mulți mai târziu veniți trebuiau să stea afară, pe gang. Mai toate scaunle erau ocupate numai de dame.

Programul compus din 14 puncte, cuprindea două feluri de prestațiuni: 1) literare, ca disertațiuni și declamațiuni. 2) artistice: cânt din gură și din instrumente. Dualismul acesta între mintea și inima sufletului omenesc își găsi armonică expresie chiar în cele două puncte consacrate în special deschiderii ședinței festive, căci corului mixt cu „Christos a înviat“, urma „Cuvântul de deschidere“, rostit de vice-pres. societății, teologul de cl. III, V. Terentiu. Și apoi se alternav regulat prestațiunile musicale cu cele literare-declamatorice: 3) „Rugăciune“, cor mixt de Humpel; 4) „Societatea în formarea caracterului“, disertațiune de C. Popescu, cl. c. III.; 5) „Prima impresie“, vals, executat de orchestra seminarială; 6) „Singurici“, cor mixt de Simionescu; 7) „Hanibal și Scipio“, dialog de Ed. Grillparzer, declamat de I. Cărpășan, cl. c. II. și I. Lăzărescu cl. c. I.; 8) „Doine populare“, flauta-solo, esec. de C. Mursa ped. c. III.; 9) a) „Stăncuța“, cor mixt de Musicescu și b) „Românețu“, cor bărbătesc, de I. Mureșan; 10) „Comoara mea“, disertațiune de P. Dirlea, ped. c. IV.;

11. „Ca la Breaza“, cor mixt de T. Lugoșanu; 12) „Rugămintea din urmă“, decl. de P. Arnăut, ped. c. IV.; 13) „Sărba“, esec. de orchestra seminarială; 14) „Pas în pas“, marș cor bărbătesc de Porumbescu.

Declamațiunile seminaristilor au fost mai toate predate cu pătrundere, cu voce și accentuare expresivă, potrivită cuprinsului produsului literar, fie propriu fie împrumutat.

Producțiunile corului și ale orchestrei au fost ascultate de către publicul cu plăcere și răsplăite cu aplauze generale, une-ori sgomotoase, încurajatoare; unele cântece au fost cerute chiar: „*încă odată!*“, „*încă odată!*“, cum erau spre pildă: „*Stăncuța*“, „*Românețu*“ și „*Ca la Breaza*“. Recunoștința publicului era în primul rând adresată valorosului dirigent al producțiunilor, dl Trifu-Lugoșan, căruia și pe aceasta cale îi exprimăm laudele noastre pentru neobosită rîvnă ce am putut să o constatăm din nou. Numai o rugare am ave pentru viitor: punctele programului să easă intru câtva din făgașul lor obicinuit.

Publicul s'a împrăștiat mulțumit, bine-dispus, grăbindu-se fiecare a lua o îmbrăcătură și a merge la

Producțiunea dela „Crucea albă“.

La ora fixată sala cea mare a hotelului nu era decât cam pe jumătate plină, dar' deodată începu povoiul Românilor din Arad și într-un sfert de ceas nu găseai aproape nici un loc neocupat; tot s'a vîndut: mulți, cari voiau scaun, trebuiau să se mulțumească de a sta în picioare. Mă desfatam privind fețele tuturor, radioase de bucurie, că meserieșii nostri într'o vreme relativ așa de scîrta au știut intr'atîta a se impune, prin hărnicia și soliditatea lor de toate laudele, încât cu toții, fără deosebire, în ciuda necazurilor zilnice, alergăm și ne intrunim cu cel mai mare drag la producțiunile și petrecerile arangate de ei. Și cum să nu ne tresale inima, cum să nu ne simțim atât de bine în mijlocul lor, dacă ei, actuala lor generațiune, sunt iutemeitorii stratului aceluia al națiunii, a căruia lipsă se simte mai mult și în prima linie, în organizația noastră națională. Când ei, prin munca lor cinstită, prin producțiunea lor de meserie și industrie, sunt chemați a umplea golul de astăzi; când ei au să alcătuiască veriga cea mijlocie din lanțul cel încopciitor între stratul cel de sus, al așa zisei inteligențe, și între opincă, temelia, pe care sunt așezați și ei și „inteligenții“. Eată trinitatea de stănci naționale, de cari au să se sfărme toate năvălirile cruzimei dușmanilor seculari dar' urmând negreșit tus-trei devisa înscrisă pe culisele din față ale binei:

„Uniți-vă în cuget, uniți vă în simțiri“!..

Așa privind și eu radios, și astfel eu getând, mă trezește din gânduri ridicarea cortinei, ear' pe scenă:

D-șoara *Rozalia Niga*, îmbrăcată în frumos costum național, cu o mică oglinduță în mână, uitându-se din când în când în ea, întoamă cum stă „în carte“, adevă mai bine zis în dragălașa poezie a lui *Coșbuc*, pe care d-șoara și-o alesese spre a ni-o interpreta cu fâptura ei. Și ce mai declamare! În toată poezia cea lungă nu e nici un rînd, nici un cuvînt, care n'ar fi fost perfect de corîspunzătoriu tîlmăcit atît cu voce, cu mimica feței și cu mișcările trupului de către d-sa. D-șoara poate fi ea însăși mulțumită cu prestațiunea ei, nu numai publicul, care a primit-o cu viae și sincere aplauze.

Al doilea punct la program era: „*Peneg Curcaml*“, declamat de dl *Petru Ponta*. Eu nu mă pot sătura de măreața poezie a lui Alexandri și ori de câte-ori o aud, mă cuprind dor puternic de a o pute și ști declama și eu astfel, sau și mai bine ca alții. Ași da mult să o știu tîlmăci cu atîta expresivitate ca dl *Ponta*; dar' pentru aceasta nu ajunge numai dor și voință, ci trebuie și vocea puternică și simpatică de care dispune d-sa. Declamarea d-sale a fost bine reușită, stîrnind la sfîrșit aplauzele publicului.

Și apoi urma teatru: „*Florin și Florica sau Paraclicirul*“, de Alexandri. Cine n'a venit la această reprezentație, poate să-i pară rău și încă mult rău, căci s'a lipsit de bună voie de a petrece bine, de a vedea, că avem talente, adevărate talente teatrale printre harnicii nostri meseriasi. Nu exagerez, de loc, precum au putut-o constata toți cei de față și ceea-ce ar fi confirmat ori-care altul. Dacă n'ași călăuzi de egoism, așa zice în numele tuturor celor de față: bine, că n'ați venit, voi alții, căci apoi noi n'am fi căpătat loc și voi ne-ați zice, că poate să ne pară nouă rău, că n'am fost.

Știți piesa? Presupun că da; ear' dacă

nu, să o cetați negreșit. Rolurile au fost împărțite astfel: „*Florin*, tîner țeran, — dl *Mihail Bîla*; „*Florica*, tîneră orfană, — d-șoara *Paulina Avram*; „*Valeriu Colivescu*, paraclicer (crisnic) — dl *Vasillu Ștef*. Prea ar trebui să mă întind, dacă aș avea să apreciez în amănunt jocul fiecăruia deosebit să resfîresc singuraticie poziții, să scot la iveală locuri speciale, unde excelau mai mult decât poate în altele; ar merita chiar să o fac; dar' spațiul nu-mi permite; căci alte treburi naționale și ele cer loc în ziar.

De aceea numai atîta, dar' cu toată inima deschisă: ați jucat tustrei foarte bine, frumos și excelent; tustrei aveți talent pentru teatru; în jocul dumniavoastră nu era nici un singur loc, unde n'ați fi găsit potrivită tîlmăcire în toate privințele, astfel ca și singurul neajuns în toată reprezentațiunea, vocea slabă în și pentru cant — pentru vorbire îdoajuns de puternic — a d-șoarei *Avram*, a fost trecută cu vedere de către publicul cel pe deplin mulțumit și recunoscător pentru jocul ei firesc de tot bun. Laudele meritate ce vi-le spun aici sunt nu numai ale mele personale, subiective ci ale tuturor celor de față, ale întreg publicului asistent.

Pe toată durata a piesei aplauzele nici nu încetau, așa de încântat, ear' nu numai înveselit era publicul.

Continuați numai și chemați-ne cât se poate de des la o astfel de bucurie și plăcere ca cea de ieri seară.

Ne împlinim datorința foarte plăcută și adînc simțită, scotînd la iveală străduința nobilă și rîvna cea neobosită a d-lor învățători *Nicolau Ștef* și *Ioan Vanceu*, cari, ca dirigenți de cor au instruat pe cei 3 artiști diletanți în cântările cele multe din piesă. Roadele muncii lor stăruitoare nu se mărginesc numai la prestațiunile de ieri seară ele vor eși la iveală și după ani de zile, îmbeșugate.

Scotîndu-se scaunele, urma danțul. Și ce mai danț! Ce mai veselie, frate! De mult nu ne-am petrecut așa.

Eată să știți și cuprinsul ordinii danțurilor: 4 ardeleni (2 înainte de pauză, 2 după); 4 valsuri, 2 polci mazurece, 2 cadrele 1 Lugojană; 1 romană, 1 horă, 1 polcă tremblante, 1 colo. Ei, destul? Ba nu, nu era destul, căci aproape fiecare danț era urmat de repețite ori de: „*încă odată!*“, „*încă odată!*“ (Să nu mai întrebunțăm ungu-rescul: „cum a fost“, sună de tot rău și nici nu corîspunde psihologiei limbei române).

Cine nu și-a petrecut bine chiar minuat să ni-o spună oral, ori pe hîrtie, dar' nu credem să se găsească măcar unu. Jocul tînu până peste zori de zi, sunau orele 4 când ne despărțiam pofîindu ne: căs de curînd la revedere!

NOUȚĂȚI

Arad, 26 Aprilie a. 1898.

Scoale de stat în Bichiș. Nu mai puțin de *cînt douzeci și două școale de stat* voește guvernul să înființeze în comitatul *Bichiș*. Dintre acestea una în *Ciaba*, școală de agronomie, ear' în *Orosháza* cele opt școale confesionale lutherane voește să le iee și să le prefacă în școale de stat. Celelalte treisprezece vor fi înființate *printre naționalități*. — De sigur nu de dragul naționalităților!

Hymen. Sămbăta trecută, 11(23) Aprilie, a avut loc, în biserica română gr. or. eununia religioasă între d-șoara *Iulia Veturia Babescu*, fiica funcționarului și directorul-substituit la tribunalul de aici, și dl *Miklosy Miklos*, oficiant postal, tot în Arad.

Cît sunt de iubiți. Din Zagrab se vestește foilor din Budapesta următoarea întâmplare: Soldatul — trimbițaș *Ivan Macakovic*, dela regimentul de infanterie Nr. 96, s'a luat la ceartă, în restaurantul *Katici* cu o cătană dela honvezi și în pîruiala ce urmă îl străpunse. Apoi cu tesacul scos și amenințînd cu el a eșit din cărcimă spre promenadă, dînd năvală aici a-upra a trei oficeri dela honvezi, pe cari 'i-a auzit vorbind ungurește. Oficerii, zic foile maghiare, mai în tîiu îl îndrumară la ordine și încercară a-l liniști cu vorba, dar' zice, trimbițașul nu asculta, ci cu arma lui dădea împunsături către oficeri, cari apoi scoaseră săbiile, îl încercară cu lovituri pînă îl desarmară. Așa spune informația ziarelor maghiare.

Poate că ofițerii n'au fost tocmai maghiari ci Croați, cari vorbeau ungurește. La tot cazul întâmplarea dovedește dragostea cea mare ce o poartă Croații față cu tot ce e unguresc.

Cea mai mare fortăreață. Acum când America și Spania se încercară la bătaie, credem că nu va fi fără interes să spunem că cea mai mare fortăreață din lume se află în Spania, numai căt nu e a spaniolilor sermanii, ci a englezilor. Fortăreața *Gibraltar* (Gobel al Tari), cîntită pe un pisc de stîncă la înălțime de 1400 urme. Coasta de către mare a stîncei e crestată de o mulțime de coridoare înguste, tăiate în peatră și ticsuite cu tunuri. Această fortăreață e scutită necondiționat contra ori-cărui obșediu, fiind că mării ei înalți, creați dela natură, usurează mult garnizoanei a da foc asupra inamicului. Garnizoana constă din cinci mii de soldați, dar' în cas de lipsă poate cuprinde și zece mii, ear' proviant și munițiuni are atîtea, în cît șase luni de zile poate să nutrească pe apărătorii ei.

AVIS!

Am onoare a face cunoscut Oa. public român, că cu 1 Maiu a. e. îmi strîmut locuința și cancelaria în casa proprie, strada *Fabian* Nr. 7. (Casa fostului avocat *Tarjányi Vilmos*).

Dr. STEFAN C. POP,
advocat.

De la fundatorii „Bihorenei“.

Convocare.

Institutul de credit și economii „Bihoreana“ societate pe acții, conform §-ului 154. din legea comercială, își va ținea adunarea generală constituantă în 12 Maiu st. n. dimineața la 9 oare, în Oradea-mare în sala mică a hotelului „Arborele verde“ (*Zöldfa szálloda*), la care adunare generală constituantă sunt invitați toți acționarii, cari au semnat acții la „Bihoreana“.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Raportul fundatorilor despre numărul acționarilor prezentați la adunarea generală constituantă.
2. Alegerea presidentului, notariului și alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.
3. Raportul fundatorilor despre subscrierile acțiilor și despre plățirea ratei prime, în înțelesul §-lui 151 din legea comercială.
4. Propunerea fundatorilor în privința ridicării capitalului social de la 200.000 floreni la suma scrisă în prospectul institutului.
5. Decisiune în privința constituirii institutului de credit și economii „Bihoreana“ societate pe acții.
6. Decisiune în privința absolvirii fundatorilor de sub responsabilitate.
7. Staverirea statutelor.
8. Raportul fundatorilor despre denumirea primei direcțiuni pe baza dreptului susținut în punctul al 6-lea din prospect. (Legea comercială §. 183.)
9. Alegerea membrilor din comitetul de revisiune conform statutelor.

Dat în Oradea-mare la 10 Aprilie 1898.

În numele fundatorilor:

I. Roman, Dr. Coriolan Pop,
president. notariu.

Acționarii subscriși în prospectele institutului pot fi reprezentați la adunarea generală constituantă și prin plenipotențiați, pre lângă prezentarea convocatoriului și depunerea adevărîței despre plățirea alor 10% din capitalul social.

Editor: Aurel Popovici-Barciuanu.
Redactor responsabil: Ioan Russu Strianu.

NOUA PRAVALIE

DE

VESTMINTE BĂRBĂTEȘTI ȘI DE COPII IN ARAD.

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, că prăvălia mea de până acum,

de ghete, pălării și obiecte de modă pentru bărbați

'mi-am îmbogățit'o prin

un depou de vestminte bărbătești și de copii.

Vestmintele sunt fine și ieftine, pe fie-care bucată e pus „prețul fix“ cât se poate mai mic

În prăvălia mea se pot căpăta acum tot felul de articli aparținători branșei îmbrăcămintelor, onoratul public prin comanda făcute la mine, poate deci să facă crutare de timp și de bani.

Recomandându-mi noua întreprindere bunăvoinței și sprijinului on. public cumpărător, rămân

cu distinsă stimă :

LUDOVIC MARKUS

Arad, strada Andrássy Nr. 17

(149) — 5

„Victoria“

institut de credit și de economii
SOCIETATE PE ACȚII.

Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții	fl.	300.000
Fond de rezervă	„	100.000
Depuneri	„	1,000.000
Circulația anuală	„	15,000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

110—(4)

Direcțiunea institutului.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Arad—Budapesta.				Arad—Ciaba—Oradea-mare.				Seghedin—Arad				Ternova-Cheriu			
	d. m.	a. m.	seara		dim.	a. m.	seara		d. m.	seara	dim.		d. m.	a. m.	dim.
Arad, pleacă	4.21	11.20	9.25	Arad, pleacă	5.10	11.20	9.25	Seghedin, pleacă	2.19	6.10	3.08	Ternova-Cheriu	6.15	4.59	3.02
Sofronya	—	11.28	9.53	Sofronya	5.25	11.28	9.53	Makó	3.32	7.34	5.—	Selseș	6.28	5.12	3.17
Curtici	—	11.49	10.07	Curtici	5.39	11.49	10.07	Makó	3.32	7.34	5.—	Pancota	6.37	5.21	3.26
Lökösháza	—	12.05	10.25	Lökösháza	5.56	12.05	10.25	Apátfalva	3.52	7.57	5.24	Musca-Măderat	6.44	5.28	3.33
Chitighaz	5.04	12.28	10.54	Chitighaz	6.18	12.28	10.54	Cianadul-ung.	4.01	8.04	5.32	Șiria	6.52	5.36	3.40
Ciaba	5.26	1.19	11.39	Ciaba, sosește	6.40	12.54	11.24	Nádlae	4.18	8.18	5.50	Chitighaz	7.06	5.50	3.57
Szolnok	7.32	4.14	2.49	Ciaba, pleacă	7.—	2.33	4.50 dim.	Csanád-Palota	4.36	8.32	6.09	Uj-Szt-Anna	7.21	6.03	4.10
Budapesta, sosește	9.40 seara	7.20 seara.	6.10 dim.	Giula	7.27	3.05	5.26	Mezőhegyes	5.15	8.57	6.55	Zimánd-Ujfalu	7.39	6.21	4.30
Budapesta—Arad.				Sarkad	7.47	3.27	5.58	Batania	5.44	9.29	7.34	Arad, sosește	8.08	6.44	4.11
	dim.	dim.	seara	Nagy-Szalonta	8.23	4.10	6.47	Peclca	6.06	9.52	8.05	St. Ana—Chitighaz.			
Budapesta, pleacă	6.45	8.05	10.—	Cefa	8.42	4.34	7.18	Arad, sosește.	6.39	10.25	8.48		d. m.	seara	dim.
Szolnok	8.54	11.07	1.20	Leș	9.04	5.—	7.51	Arad—Brad.				St. Ana, pleacă	8.25	6.30	3.—
Ciaba	10.49	2.23	4.32	Oradea-mare, sos.	9.23	5.30	8.31		dim.	d. m.	a. m.	Șimand	8.58	7.02	3.20
Chitighaz	11.07	2.54	5.08	Oradea-mare—Ciaba—Arad.				Arad pleacă	6.25	5.10	11.52	Chitighaz-Brdej	4.30	7.43	3.02
Lökösháza	—	3.12	5.21		a. m.	d. m.	seara	Ótvenes	6.44	5.29	12.13	Socodor	4.48	8.—	3.18
Curtici	—	3.28	5.38	Oradea-mare pleacă	10.20	4.25	7.30	Uj-Szt-Anna	6.51	5.36	12.21	Șiclașu	—	8.15	3.30
Sofronya	—	3.40	5.50	Leș	10.48	4.56	8.06	Chitighaz	7.15	5.59	12.48	Otlaca	—	8.29	3.42
Arad, sosește	11.51	3.55 d. a.	6.05 dim.	Cefa	11.08	5.12	8.29	Chitighaz	7.28	6.07	12.56	Elek	5.20	8.45	3.58
Arad—Teluș.				Nagy-Szalonta	11.26	5.37	9.08	Musca Măderat	7.39	6.23	1.15	Chitighaz, sosește	5.35	9.—	4.10
	d. m.	d. m.	dim.	Sarkad	11.57	6.09	9.51	Șiria (Világos)	7.39	6.23	1.15	Chitighaz—St. Ana.			
Arad, pleacă	12.11	4.30	6.20	Giula	12.21	6.34	10.21	Mădăraș	7.46	6.30	1.22		dim.	d. m.	dim.
Glogovaț	—	4.42	6.41	Ciaba, sosește	12.42	6.56	10.50	Pancota	7.54	6.39	1.36	Chitighaz, pleacă	5.13	8.10	3.41
Gyocok	—	5.03	7.01	Ciaba, pleacă	2.23	7.09	4.32 dim.	Selseș	8.—	6.45	1.43	Elek	5.25	8.31	4.10
Pauliș	—	5.14	7.12	Chitighaz	2.54	7.47	5.03	Ternova-Cheriu	8.14	6.59	1.59	Otlaca	5.35	8.44	—
Radna-Lipova	12.50	3.35	7.29	Lökösháza	3.12	8.18	5.21	Mocrea (Apatelek)	8.26	7.11	2.13	Șiclașu	5.45	3.58	—
Conop	—	5.57	7.51	Curtici	3.28	8.36	5.28	Boroș-Ineu	8.42	7.27	2.27	Socodor	5.56	4.14	10.47
Bérsava	—	6.18	8.07	Sofronya	3.40	8.52	5.50	Tamand	8.57	7.42	2.45	Chitighaz-Brdej	6.17	4.44	11.15
Totvărădia	—	6.39	8.29	Arad, sosește	3.55 d. m.	9.10 seara.	6.05	Boceșig-Bel	9.04	7.49	2.54	Șimand	6.38	5.15	11.40
Soborșin	1.46	6.58	8.47	Arad—Timișoara.				Repașig	9.14	7.59	3.07	St. Anna, sosește	7.—	5.45	12.00
Zam	2.05	7.27	9.16		dim.	a. m.	seara	Cornaești-Bérza	9.21	8.06	3.16	Boroș-Șebeș—Moneasa.			
Gurasada	—	7.53	9.42	Arad pleacă	6.20	11.25	5.—	Boroș-Șebeș-Buteni	9.24	8.19	3.39		a. m.		
Iliș	2.28	8.08	9.58	Aradul-nou	6.31	11.38	5.21	Cocula-Căcăruș	9.49	8.34	3.59	Boroș-Șebeș-Buteni, pleacă	—	9.45	—
Branleoca	—	8.28	10.16	Németságh	6.49	11.58	5.47	Almaș-Cil	10.—	8.45	4.12	Selágeni-Prázești	—	10.—	—
Deva	2.54	8.52	10.42	Vinga	7.08	12.15	6.14	Bunăești	10.10	8.55	4.23	Bohani	—	10.18	—
Simeria (Piski)	3.12	9.06	11.11	Orcfalva	7.20	12.27	6.24	Gurabont-Iosășel	10.23	9.08	4.38	Dezna	—	10.35	—
Orăștia	3.31	9.52	11.36	Mercfalva	7.31	12.38	6.32	Gura-vál	10.33	9.18	4.52	Ravna	—	10.50	—
Șibot	—	10.16	11.57	St-Andrei	7.43	12.51	7.12	Acuța	10.39	9.24	4.58	Moneasa	—	11.—	—
Vințul-de-jos	4.—	10.40	12.19	Timișoara sosește	8.01	1.10	7.39	Talacu	10.49	9.34	5.11	Bălle Moneasa	—	11.—	—
Alba-Iulia	4.26	11.01	12.32	Timișoara—Arad.				Hălmașiu-Ciucu	10.58	9.43	5.24	Moneasa	—	11.—	—
Teluș, sosește	—	11.30	1.05		dim.	d. m.	seara	Hălmașiu	11.18	9.53	5.44	Bălle Moneasa	—	11.40	—
Teluș—Arad.				Timișoara, pleacă	8.20	2.—	9.10	Bala-de-Criș	11.50	10.35	6.25	Moneasa	—	11.40	—
	a. m.	dim.	d. m.	St-Andrei	8.46	2.19	9.29	Brad sosește	12.04	10.49	6.41	Moneasa—Boroș-Șebeș.			
Teluș, pleacă	—	8.43	2.—	Mercfalva	9.04	2.33	9.43	Brad—Arad.					d. m.		
Alba-Iulia	11.18	4.17	2.23	Orcfalva	9.19	2.44	9.54		dim.	d. m.	dim.	Menyháza, pleacă	—	1.50	—
Vințul-de-jos	11.40	4.34	2.49	Vinga	9.42	3.01	10.11	Brad, pleacă	2.24	1.08	4.15	Bălle-Moneasa	—	1.58	—
Șibot	—	4.55	3.10	Németságh	10.—	3.18	10.28	Bala-de-Criș	2.39	1.23	4.32	Moneasa	—	2.05	—
Orăștia	12.12	5.19	3.31	Aradul-nou	10.20	3.34	10.45	Hălmașiu	3.18	2.—	5.14	Ravna	—	2.15	—
Simeria (Piski)	1.02	6.05	4.10	Arad, sosește	10.48	3.44	10.55	Hălmașiu-Ciucu	3.31	2.15	5.33	Dezna	—	2.35	—
Deva	1.14	6.20	4.25	Arad—Seghedin				Talacu	3.50	2.34	5.59	Bohani	—	2.47	—
Branleoca	—	6.43	4.49		dim.	a. m.	d. m.	Acuța	3.55	2.39	6.04	Selágeni-Prázești	—	3.05	—
Iliș	1.40	7.06	5.13	Arad, pleacă	4.45	3.55	4.10	Gura-vál	3.55	2.39	6.04	Boroș-Șebeș-Buteni	—	3.20	—
Gurasada	—	7.18	5.28	Peclca	5.29	3.30	5.07	Gurabont-Iosășel	4.12	2.58	6.30	Boroș-Ineu—Cermelu.			
Zam	2.05	7.41	5.50	Bátania	5.59	3.53	5.47	Bunăești	4.18	3.02	6.37		d. m.	seara	
Soborșin	2.31	8.15	6.25	Mezőhegyes	7.—	10.32	6.50	Almaș-Cil	4.29	3.13	6.49	Boroș-Ineu	8.50	7.35	—
Totvărădia	—	8.31	6.41	Csanád-Palota	7.21	10.51	7.18	Cocula-Căcăruș	4.39	3.23	7.01	Cermelu	9.40	8.25	—
Bérsava	—	8.57	7.05	Nádlae	7.36	11.05	7.32	Boroș-Șebeș-Buteni	4.57	3.41	7.24	Cermelu—Boroș-Ineu.			
Conop	—	9.15	7.22	Cianadul-ung.	7.50	11.17	7.47	Cornaești-Bérza	5.07	3.51	7.37		d. m.		
Radna-Lipova	3.27	9.45	7.54	Apátfalva	7.58	11.25	7.58	Boceșig-Bel	5.15	3.59	7.47		dim.	d. m.	
Pauliș	—	10.—	8.10	Makó	8.21	11.47	8.40	Tamand	5.31	4.15	8.08		—	—	—
Gyocok	—	10.14	8.22	Seghedin sosește	9.27	12.51	10.01 seara	Boroș-Ineu	5.53	4.37	8.36		4.50	3.50	—
Glogovaț	—	10.38	8.43					Mocrea	6.03	4.47	8.48		5.40	4.30	—
Arad, sosește	4.06	10.50	8.55 seara												